

Nieuwsbrief project Detentie & Re-integratie DJI: Van binnen naar buiten

Dienst Justitiële Inrichtingen
Ministerie van Justitie en Veiligheid

16 juni 2020

Beste lezer,

Deze nieuwsbrief is voor een groot deel gewijd aan de Wet straffen en beschermen

waarover de Eerste Kamer binnenkort stemt. De veranderingen die dit wetsvoorstel teweegbrengt voor het gevangeniswezen komen in deze en volgende edities aan bod. Ook vindt u hieronder de laatste update over de maatregelen bij DJJ rond corona.

Voelt u zich vooral vrij deze nieuwsbrief te verspreiden onder betrokkenen die het aangaat. Zij kunnen de nieuwsbrief ook direct ontvangen door zich aan te melden bij het [project D&R](#).

- ✓ [Wet straffen en beschermen in de Eerste Kamer](#)
- ✓ [Aanscherping detentie- en re-integratieproces in de PI](#)
- ✓ [Veranderingen voor verlof](#)
- ✓ [Voorwaardelijke invrijheidstelling maximaal 2 jaar](#)
- ✓ [Update coronamaatregelen DJJ](#)

Wet straffen en beschermen in de Eerste Kamer

De Eerste Kamer heeft op 15 en 16 juni de Wet straffen en beschermen behandeld. Het wetsvoorstel voorziet in een andere aanpak van de uitvoering van gevangenisstraffen. Binnen het gevangeniswezen brengt het veel wijzigingen in het werkproces met zich mee.

De nieuwe wet zou oorspronkelijk 1 januari 2021 in werking treden. Dit is vertraagd tot vermoedelijk mei 2021. Het wetsvoorstel vloeit voort uit de [visie](#) op gevangenisstraffen. Recht doen, kansen bieden van minister Sander Dekker voor Rechtsbescherming. 'Straf is straf', 'gedrag telt' en 'werken aan een veilige terugkeer' zijn de uitgangspunten van die visie.

Wie goed gedrag vertoont, kan in aanmerking komen voor vrijheden. Actief meewerken aan een verantwoorde terugkeer naar de samenleving, wordt gezien als goed gedrag. Daarnaast worden risico's en slachtofferbelangen meegewogen.

Rol netwerkpartners

Het gevangeniswezen is de implementatie van de nieuwe wet in de eigen werkprocessen aan

het voorbereiden. Daarbij is ook voorzien in nauwere samenwerking met netwerkpartners als gemeenten, reclassering en vrijwilligersorganisaties. Gezamenlijk werken met de gedetineerde vanaf het begin van detentie aan een verantwoorde terugkeer naar de samenleving, is het devies.

Op 23 juni stemt de Eerste Kamer over de Wet straffen en beschermen. Het wetsvoorstel is [online](#) te raadplegen.

Aanscherping detentie- en re-integratieproces in de PI

De visie op gevangenisstraffen staat onder meer aanscherping van het detentie- en re-integratieproces voor. DJI is daarom de werkprocessen binnen de penitentiaire inrichtingen (PI's) zodanig aan het inrichten dat het personeel voortdurend het re-integratieproces van iedere gedetineerde in de gaten houdt en waar nodig bijstuurt. Kansen en risico's worden meegewogen.

Zodra een burger gedetineerd raakt in een penitentiaire inrichting, begint een intake- en screeningsprocedure. Binnen 10 werkdagen worden de risico's, kansen en eventuele hulpvraag van een gedetineerde in kaart gebracht. Daarna vindt er een gesprek plaats tussen de gedetineerde, een casemanager, een mentor (een penitentiair inrichtingswerker) en waar mogelijk de netwerkpartners (gemeenten en reclassering).

D&R-plan

Tijdens dat zogeheten trajectgesprek stellen de partijen samen re-integratiedoelen op en de acties die daaruit volgen. Dat alles wordt vastgelegd in een persoonlijk detentie- en re-integratieplan (D&R-plan). Ook informeert de casemanager hoe de relatie van de gedetineerde is met de mensen in zijn omgeving en of zijn sociaal netwerk kan helpen bij de voorbereiding van de terugkeer naar de samenleving. Deze gesprekken krijgen een vaste frequentie gedurende de detentie.

Monitoring gedrag

DJI monitort structureel de voortgang van het D&R-plan en stuurt waar nodig bij. Daarnaast bespreken minimaal iedere 6 weken de verschillende disciplines van de PI de voortgang van

het D&R-traject in een multidisciplinair overleg (MDO). Daar wordt besproken of de gedetineerde op grond van zijn gedrag en inzet in aanmerking komt voor promotie naar een dagprogramma met meer faciliteiten en vrijheden.

Veranderingen voor verlof

De visie op gevangenisstraffen voorziet in verschillende wijzigingen in de sanctieuitvoering. Zo gaat re-integratie een grotere rol spelen bij het toekennen van verlof aan gedetineerden. De Wet straffen en beschermen schrijft voor dat een gedetineerde voor toekenning van vrijheden zich aantoonbaar moet inzetten voor een verantwoorde terugkeer naar de samenleving. Ook worden veiligheidsrisico's en slachtofferbelangen meegewogen.

Het bestaande algemeen verlof en regimegebonden verlof wordt als te ongericht en vrijblijvend ervaren, staat in de visie op gevangenisstraffen. Volgens het wetsvoorstel wordt verlof gekoppeld aan een re-integratiedoel, zoals het voeren van een sollicitatiegesprek of het regelen van huisvesting.

Buiten de muren

Het gevangeniswezen kent nu verschillende Zeer Beperkte Beveiligde Inrichtingen. Gedetineerden werken deels buiten de gevangensmuren ter voorbereiding op hun terugkeer. De nieuwe wet voorziet in een landelijk dekkend netwerk van beperkt beveiligde afdelingen (BBA's) in de PI's. Daar kunnen gedetineerden alvast wennen aan meer vrijheden door overdag te werken bij een werkgever buiten de gevangensmuren, met als doel een betaalde baan aansluitend op detentie.

Voorwaardelijke invrijheidstelling maximaal 2 jaar

Tijdens de behandeling in de Eerste Kamer werd veel gesproken over de voorgenomen

verandering van de voorwaardelijke invrijheidstelling (v.i.). Momenteel is de maximale duur 10 jaar. Dat wordt 2 jaar volgens het wetsvoorstel. Ook wordt de toekenning aan strengere criteria gebonden.

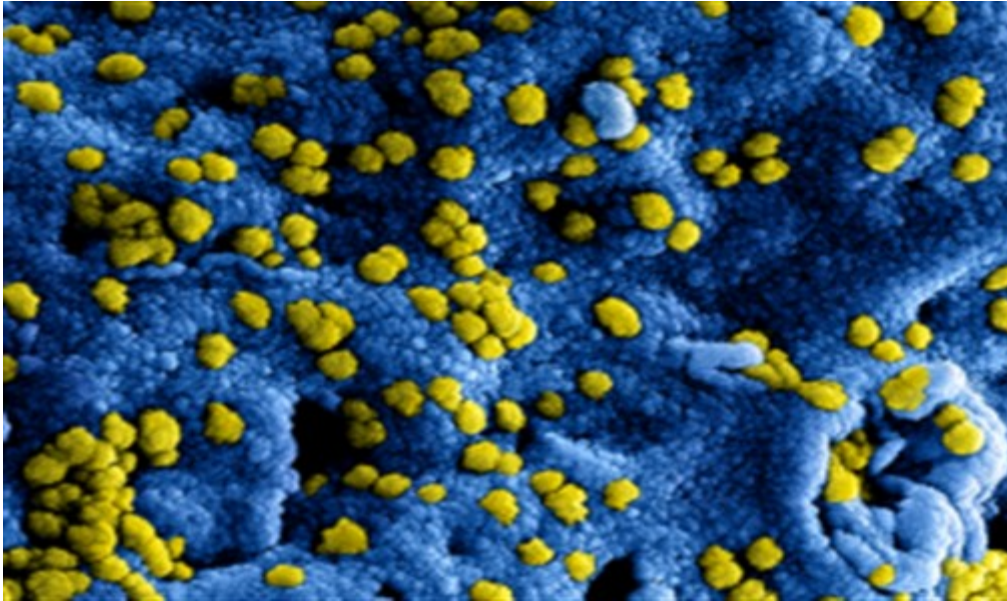
Nu kan het Openbaar Ministerie (OM) de v.i. verlenen, als de gedetineerde tweederde van zijn gevangenisstraf heeft uitgezeten. Het OM kan hieraan voorwaarden verbinden, zoals een gebieds- of contactverbod of toezicht van de reclassering.

Dit alles blijft zo voor gedetineerden die een definitieve onvoorwaardelijke straf hebben gekregen, voordat de wetwijziging in werking treedt. Na inwerkingtreding wordt de duur van de v.i. beperkt tot maximaal 2 jaar bij nieuwe straffen. Alleen gedetineerden met een gevangenisstraf van meer dan 6 jaar gaan dat merken.

Voorwaarden

Het OM beslist over de toekenning en de eventuele voorwaarden, mede op basis van de adviezen van de vestigingsdirecteur van de betrokken PI en de reclassering. Daarbij houdt het OM rekening met risico's bij vrijlating, belangen van slachtoffers en gedrag van de gedetineerde tijdens de hele detentieperiode.

Update coronamaatregelen DJI

DJI heeft de coronamaatregelen voor bezoek aan de penitentiaire inrichtingen versoepeld. Voor netwerkpartners blijft voorlopig de maatregel gehandhaafd dat bezoek zoveel mogelijk digitaal plaatsvindt.

Sinds 16 juni mogen gedetineerden maximaal 1 uur per week 1 bezoeker ontvangen. De bezoekerimte is voorzien van plexiglas. Bezoekers mogen een kind met een leeftijd van maximaal 4 jaar meenemen. Ook is incidenteel verlof weer toegestaan. Als dit alles goed verloopt, worden de bezoekmogelijkheden in augustus verder verruimd. Het is nog onbekend of dit ook voor netwerkpartners het geval zal zijn.

Plexiglas

Op 2 juni was een proef begonnen met bezoek achter plexiglas in de PI's Alphen aan den Rijn, Arnhem en Veenhuizen. Die proef is positief verlopen. Er zijn geen nieuwe besmettingen met het coronavirus geweest. Daarom wordt het nu uitgebreid naar alle PI's.

In- en uitstroom

De extra mogelijkheden voor digitaal contact blijven beschikbaar. Daarnaast wordt de in- en uitstroom van gedetineerden in de penitentiaire inrichtingen nog steeds zoveel mogelijk beheerst.

De actuele ontwikkelingen rond de coronacrisis kunt u volgen op [DJI.nl](https://dji.nl).

Colofon:

Deze nieuwsbrief is een uitgave van:

Project Detentie & Re-integratie

Divisie GW/VB, DJI

Raamweg 9-11

2596 HL Den Haag

Vragen? Reacties? Aanmelden of afmelden?

Mail naar het [project D&R](#).